

Schriftelijke vragen:

Sterk vervuilde wateren in Noord-Hollandse bollenstreek

Datum: 07 maart 2024

Indieners: Ruchama Bwefar, GroenLinks
Gert-Jan Leerink, PvdA

Vandaag verscheen in de Volkskrant het artikel “Wateren in Noord-Hollandse bollenstreek sterk vervuild”¹.

Hierin wordt gesteld dat het gif dinoterb in hoge concentraties aanwezig is in het oppervlaktewater in en rondom de bollenstreek in onze provincie.

“Dinoterb is een kankerverwekkende stof die vooral gevaarlijk is voor zwangere vrouwen. Het pesticide is ook schadelijk voor zoogdieren, vogels en insecten en staat op de lijst van Zeer Zorgwekkende Stoffen van het RIVM. Het gebruik van dit bestrijdingsmiddel is sinds 1998 verboden in de Europese Unie. Voor het verbod werd het geregeld gebruikt in de Nederlandse akkerbouw en sierteelt.”

De organisatie Mobilisation for Environment [MOB] heeft op basis van de resultaten van Watermonsters uit 2022 en 2023 uit openbare metingen geconcludeerd dat de concentratie dinoterb in de kuststreek tussen Petten en Beverwijk in 2022 en 2023 tot vijf keer de veiligheidsnorm MTR (Maximaal Toelaatbare Risico) overschreed. En in het Zwanenmeer bij Petten, een Natura 2000-gebied werd dit afgelopen oktober twee keer overschreden en in het duinmeer was het zelfs driemaal zo hoog als in 2017. Negen jaar nádat het gebruik van dinoterb werd verboden.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit controleert sierteeltbedrijven slechts mondjesmaat op het gebruik van illegale bestrijdingsmiddelen en heeft in 2022 slechts 42 van de 1194 sierteeltbedrijven geïnspecteerd. Daarvan was bijna de helft, 20, in overtreding. Alarmerend. Zeker gezien de grote opgaven die er al liggen, waarvoor we ook zonder dat er verboden bestrijdingsmiddelen worden gebruikt alle zeilen zullen moeten bijzetten. De gezondheid van onze inwoners (mens en dier) en de staat van de natuur moeten worden beschermd. Toch hebben wij nog niet gehoord over geïntensiveerde controles, beboeting of handhaving.

¹ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/wateren-in-noord-hollandse-bollenstreek-sterk-vervuild-met-verboden-kankerverwekkend-landbouwgif~b02bb47e/>

1. Is GS bekend met de resultaten en de hoge concentraties dinoterb in onze Noord-Hollandse wateren waar MOB naar verwijst?
2. Is GS bekend met hoe het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de aanwezigheid van zeer zorgwekkende stoffen als dinoterb in het grond- en oppervlaktewater monitort? Hoe en hoe vaak gebeurt dit?
3. Welke rol heeft de provincie bij de handhaving ten aanzien van het illegaal gebruik van zeer zorgwekkende stoffen in de landbouw, zoals dinoterb?
4. Hoe heeft de concentratie dinoterb in het oppervlaktewater zich ontwikkeld sinds 1998, het jaar waarin het middel verboden werd in de EU?
5. Hoe aannemelijk is het voor GS dat bollentelers het verboden landbouwgif in de afgelopen jaren nog over hun akkers hebben uitgesproeid, waarna het via de lucht over het aangrenzende natuurgebied is verspreid. En dat dit de enige plausibele verklaring is voor de hoge gifconcentratie in het midden in de duinen gelegen meer?
6. Hoe vaak is er sinds 1998 gehandhaafd op het gebruik van dinoterb door agrarische ondernemingen? Wat zijn de recente trends en ontwikkelingen?
7. Hoe geloofwaardig vindt u de verklaring van de sierteeltsector, dat de recente stijging van concentraties het gevolg is van kennelijke plotselinge uitspoeling van in het verleden in de bodem opgehoopt dinoterb? Zijn er andere zeer zorgwekkende stoffen bekend met vergelijkbare pieken met meer dan twintig jaar vertraging?
8. Is GS het met ons eens dat als bij controle door NVWA blijkt dat bijna de helft van de geïnspecteerde sierteeltbedrijven zich niet aan de regels met betrekking tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen houdt, verder onderzoek en controle bij een groter deel van de bedrijven, noodzakelijk is of tenminste gewenst?
9. Is GS bereid bij de Minister van LNV de geconstateerde overtredingen aan te kaarten en aan te geven dat een geïntensiveerde controle door de NVWA noodzakelijk is of op zijn minst nodig lijkt? Daarbij tevens te vragen welke maatregelen de Minister wil nemen om de aanwezigheid van dinoterb in onze wateren zo snel mogelijk te beperken en/of te stoppen.
10. Is GS bereid om aangifte te doen voor een milieudelict als er inderdaad aanwijzingen zijn dat de toegenomen concentraties het gevolg zijn van recent gebruik?